

AZ ÉR- ~~ÉS BERETTYÓ~~ MELLÉKI REF. EGYHÁZMEGYE

1883. ÁPRIL HÓ 17^{KÉN}_{\\}

SZÉKELYHIDON TARTOTT GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1883. — 502.

AZ ÉR- ÉS BERETTYÓ-MELLÉKI REF. EGYHÁZMEGYE

1883. ÁPRIL HÓ 17-ÉN

SZÉKELYHIDON TARTOTT GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Szöke János esperes és Fráter Imre egyh. megyei gondnok elnöklete alatt

Jelen vóltak :

Lőkös János, Kiss Albert, Kassay Ignác egyházi tanácsbírák, az utóbbi jegyző is; Zsigó Endre, Fráter Béla, Dráveczki Béla, Konrád László, Miskólezi Mihál világi tanácsbírák, az utóbbi jegyző is

Bartha András, Aranyi György, Vecsei Sándor, Szikszai József, Szathmári Sándor, Marjai Péter, Magyarai Gábor, Béressi Dániel, Bajza Antal, Bán Sándor, Fazekas Mihály, Lénárt Péter, Vég Lajos, Ungvári Gyula, Szöke Pál, Szántó József, Egeressi Imre, Fazekas Imre, Nagy István, Sas Károly rendes, Molnár Mihály, Bányai László, Torma Károly, Tóth Albert segédlelkészek.

Nagy József, Hajdu József, Milotai Lajos, Huszár Sándor, Kovács Gábor, Schleinig Gábor, Sarka Zsigmond, Pálur Rafáel, Szabó Sámuel, Dolinai Miklós, Szücs Endre, Fazekas Sándor, Szatmári János tanítók.

Kovács József, Kövesi Ferencz, Gábor Bálint, Pongor András, Erős Ferencz, Bertalan Gáspár, Nagy Elek, Zádori János, Fráter Zoltán, Egeressi Mihály, Kerekes József, Vég György, Molnár Ferencz képviselők és számos hallgatók.

Esperes ur Istenhez emelt buzgó ima után, üdvözli a megjelent tagokat, s miután megható szavakkal felhívta az előterjesztendők tárgyalására a gyűlést, azt megnyitottnak nyilvánítja.

1. sz. Esperes ur érzékeny szavakban ecseteli azon rendkívüli veszteséget, mely érte egyházkerületünket, annak számos évek óta hűséggel kitünő buzgósággal és tapintattal szolgáló főgondnoka méltóságos gróf

Dégenfeld Imre halálában, s indítványozza, hogy emléke jegyzőkönyvileg is megörökíttessék.

A közgyűlés a fájdalomtól meghatottan veszi tudomásul esperes ur jelentését, s e szerény bár, és az elhunyt érdemeit tekintve, kisszerű jutalmat megadni kívánja az elhunyt főgondnok emlékének : melékét jegyzőkönyvében megörökíti.

2. sz. Beterjesztetvén az egyházmegyei gondnoki hivatal betöltésére beadott szavazatok felbontásával megbízott küldöttség jelentése, melyből kitünt, hogy t. Fráter Imre urra 38, t. Miskólczi Mihál urra 1, t. Beke Mihály urra 1 szavazat adatván, a szavazatok általános többségével Fráter Imre ur választatott meg egyházmegyei gondnokká.

Örvendetes tudomással fogadja a közgyűlés már majdnem $\frac{1}{4}$ század óta egyházmegyénk különböző hivatalaiban buzgósággal működő egyházmegyei gondnok urnak, újbóli megválasztását, s hivatala folytatására — midőn magát arra lelkes szavakban felajánlotta — élénk „éljenek“ között kíván erőt és egészséget. Mi a főtiszteletű egyházkerületre tudomás és megerősítés végett felterjesztetik.

3. sz. Egyházmegyei gondnok ur jelenti, hogy az esperesre a szavazatokat a kitűzött időre hozzá minden egyház beküldötte, melyek a kiküldött bizottság által felbontatván, azon eredmény tünt ki, hogy esperessé nt. Szőke János ur egyhangulag megválasztatott.

Ezen eredmény örvendetes tudomásul vétetvén, nt. Szőke János ur, az iránta ujjal nyilvánított bizalmat hatályos szavakban megköszönve, hivatalának új folytatását a népes gyűlés szives „éljenei“ közt megkezdi. — Mi a ft. egyházkerületre tudomás és megerősítés végett felterjesztetik.

4. sz. Olvastatott a pesti ref. egyházmegyének átirata az országos ref. közalap tárgyában, ennek mikénti kezelését illetőleg.

Ezen átiratban ajánlott kezelési módot, az ott kifejtett alapos indokoknál fogva egyházmegyénk elfogadván, azt az egyházkerületi közgyűlés figyelmébe melegen ajánlja.

5. sz. Főtiszteletű püspök urnak 211. számú rendelete folytán, a szolgálatképtelen s nyugdíjra jogosult tanítók és tanítónők ügyének előleges megvizsgálásához 2 állandó és 1 póttag megválasztására hivatván fel a közgyűlés.

Állandó tagokul Dr. Miskólczy Mihál nagyváradi lakos és nt. Nagy István nagyváradi lelkész, póttagul pedig nt. Nagy István h.-k.-szentimrei lelkész kéretik föl. Miről a

nevezettek jegyzőkönyvi kivonatban, megyei tanfelügyelő ur pedig esperes ur által értesítendő.

6. sz. Ámbár jelenleg a szolgálatképtelen s nyugdíjhoz jogosult tanítók és tanítónők ügyének előleges megvizsgálásához kívánt tagok Nagyváradról választatva, sem egyesekre, sem az egyházmegyére ebből valami különös teher nem hárul; de történhetik, hogy máskor a tagokat messzebről kellvén választani, ez által vagy az egyesek, vagy az egyházmegye terhelhetése áll elő, ennek elkerülése végett indítványoztatik, hogy a ft. egyházkerület kéressék fel, oda hatni, hogy ezen intézmény, az egyházmegyét illetőleg, vagy egészen töröltessék el, vagy ugy szerveztessék, miszerint az, sem egyeseknek, sem az egyházmegyének terhelhetésével ne járjon.

7. sz. Az ujlétai egyház anyasítás iránti kérelme beterjesztetik.

Miután a kérvényhez csatolt mellékletekből kitünik, hogy a lelkészi fizetés 600, a tanítói fizetés pedig 300 frtot meghalad, még a helytelenül beszámított lakbér és beltelek mint jövedelmi alap levonásával is, az egyházmegyei közgyűlés az anyasítást jóváhagyja, és megerősítés végett a ft. egyházkerületi közgyűlésre pártolólag felterjeszti.

8. sz. Olvasatott a tóti egyház folyamodványa, melyben építési terv és költségvetés bemutatása mellett, tűz által elpusztított s hosszú idő óta romban heverő lelkészlaka felépítésének jóváhagyását, az építési költség fedezésére kivetett s egyházi közgyűlésen közakarattal elfogadott rendkívüli adókulcs megerősítését, és részére minden lehető segély eszközlését kéri.

A régóta sürgetett lelkészlak felépítését örömmel üdvözli az egyházmegye, az elég czélszerűnek mutatkozó építési tervet és költségvetést elfogadja, s az ennek fedezésére elfogadott rendkívüli adókulcsot megerősíti. És midőn mindezeket tudomás és végleges megerősítés végett felterjeszti, egyszerismind bizalomteljesen kéri a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést, hogy ezen régen sinlődő egyházat hathatósan pártolni és minél jelentékenyebb segélylyel gyámolítani kegyeskedjék, hogy a különböző nyelvű és vallásu népfajok között, mind nemzeti, mind felekezeti missiójának megfelelhessen. Mi végett az egyházmegyébeni segélygyűjtés is megengedtetik.

9. sz. Ezzel kapcsolatban olvasatott a tóti egyháznak egy másik folyamodványa, melyben az építés megkezdhetése végett 500 frt kölcsönt kér az egyházmegyei pénztárból.

Egyházmegyei pénztárnok ur felhatalmaztatik, hogy az 500 frt kölcsönt kellő biztosíték és 8% kamat mellett kiadhassa, egyházmegyei ügyvéd közbejöttével.

10. sz. A diószegi egyház egy új lelkészlak vételét és a réginek eladását bejelentvén, mindeniknek jóváhagyását kéri.

Helyeslő tudomásul vétetvén, jóváhagyatik, s pártolólág a ft. egyházkerületre felterjesztetik.

11. sz. Nt. Borsos István ur, hivatkozván 21 évi szolgálatára és 70 év okozta elgyengülésére, az ó-gyámolda pénztárnokságáról lemond, kérvén új pénztárnok választását, hogy annak hivatalát ez év végén átadhassa.

Az egyházmegye sajnálattal bár, de méltányolva az alapos indokokat, a lemondást elfogadja, hálás köszönetét nyilvánítván azon kitünő pontosság, lelkiismeretes gond és odaadó buzgóságért, melylyel a gyámolda ügyeit vezette; mely iránti érdekeltségének külön szép bizonyága az is, hogy szolgálati díjaiból 340 frt 53 kr alapítvánnyal járult annak gyámolításához. Midőn ezeket egyházmegyénk emlékezetnek okáért jegyzőkönyvébe iktatja, egyszersmind határozza, hogy őszinte köszönete nt. Borsos István urnak hosszú hű szolgálatiért közvetlenül is kifejeztessék.

12. sz. Alsó-Ábrány, Monospetri, Apátkeresztur egyházak, Egeressy Imre, Bán Sándor, Szántó József, Fazekas Mihály lelkészek és Kapronczay Benő, Sárkány Gábor tanítók segélyérti folyamodványaikat benyújtják.

Ezen folyamodványok, a szokott módoni elintézés végett, esperes urnak kiadatnak.

13. sz. Szőke Pál kőji lelkész, mint a Fodor Zsigmond-féle alapítvány felügyelője jelenti, hogy az eredeti 1000 forint alapítvány jelenleg 1815 forint 33 krajczárt tesz, a székelyhidi takarékpénztár kezelése alatt, ez idő szerint 5% kamattal.

A jelentés tudomásul vétetvén, az 5 százalék kamatot illetőleg, az egyházmegye felhívni kívánja a takarékpénztár tisztelt igazgatóságának figyelmét, hogy ezen egy századon át felmondhatatlan tőkét, ne méltóztassék a több-kevesebb idő alatt, de ehez képest mondhatni majdnem minden pillanatban felmondható tőkékkel egy sorba helyezni, hanem ennek kamatját 6%-ra emelni sziveskedjék.

14. sz. Olvastatott az egyházmegyei új lelkész-gyámolda kezelőválasztmányának Székelyhidon ápril 16-kán tartott gyűléséről szóló jegyzőkönyv, mely szerint gyámoldai pénztárnok nt. Kassay Ignác ur 1882-dik évről vezetett számadása a kezelőválasztmány által megvizsgáltatván, nevezett pénztárnokot maga részéről a további felelősség alól feloldja, egyszersmind indítványozza, hogy az egytetemes gyámoldai közgyűlés is a felmentést adja meg, és a pénztárnok urnak buzgó fáradozásaért méltó köszönetét nyilvánít.

nitsa. Mi a gyámoldai közgyűlés által elfogadtatván, tudomás és végleges megerősítés végett az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti.

Az egyházmegyei közgyűlés a gyámolda szép gyarapodását és a pénztárnok ur buzgó fáradozását maga részéről is örvendetes tudomásul veszi, és a további felelősség alóli felmentését, az 1882-dik évet illetőleg, szives készséggel megerősíti, s a jegyzőkönyv egész terjedelmébeni kinyomtatását, hogy az illetők, a kezelés részleteit is láthassák, elrendeli.

Jegyzőkönyve

az ér- és berettyó-melléki ref. egyházmegyei új lelkészgyámolda kezelőválasztmányi gyűlésének, mely tartatott Székelyhídon ápril 16. 1883. Jelen voltak: Elnök: Kiss Albert, Kassay Ignác pénztárnok, Lőkös János, Magyar Gábor, Marjai Péter, Szikszay József jegyző.

1. sz. Elnök a gyűlést megnyitván, először is vizsgálat alá vétetett az 1881. december 31-kén lezárt s felülvizsgált számadás végösszegeinek mikénti elkönyvelése, s következőleg találtatott:

a) Alaptőke jegyzőkönyv szerint volt 6922 frt 2 kr.

Elkönyveltetett ugyanannyi.

b) Tartaléktőke volt . . . . 5666 frt 15 kr.

Elkönyveltetett 5666 frt 65 kr és így 50 krral több.

c) Évi járadék hátrány volt 380 frt 10 kr, elkönyveltetett ugyanannyi, azonban a margitai egyház jövedelme, részben intézet javára bevételeztetvén, az elhalt Csató József özvegye ezen évről segélyt nem nyervén, a neve után tévesen előirt 30 frt évi járadék leiratott, és így az átviteli összeg lett 350 frt 10 kr.

d) Pénztári maradvány volt 145 frt 62 kr elkönyveltetett ugyanannyi.

2. sz. Az elkönyvelés ekkénti végleges megállapítása után vizsgálat alá vétetett az 1882-dik évről vezetett számadás s következőleg találtatott:

I. Alaptőke volt 1881. december 31-kén . . . 6922 frt 2 kr.

1882-dik évi tőke szaporulat összege . . . . 2026 frt 42 kr.

Lesz tehát 1882 december 31-én az alaptőke összege 8948 frt 44 kr.

J e g y z e t : Szatmári Sándor margitai lelkész 50 frt évi járadéka az általa kötvényileg befizetett 300 frt félévi jövedelemben már befoglaltatván, bevételbe másodszor is részvénydíj czimen tévesen vezetett.

II. A tartaléktőke volt 1881 december 31-én 5666 frt 65 kr.

Az 1882-dik évi tőke szaporulat . . . . 2792 frt 86 kr.

Lesz tehát 1882 december 31-én a tartaléktőke 8459 frt 51 kr.

Ezen összegből az 1882-dik évi segélyezés és

más nemű kiadás kivonatván . . . . . 1094 frt 8 kr.

Maradt a valódi tartaléktőke . . . . . 7365 frt 43 kr.

3. sz. Vizsgálat alá vétetvén az előző számban kitüntetett tőke összegeknek mikénti elhelyezése, következőleg találtatott:

A) Alaptőke kötvényeken	8706 frt 75 kr.
Beveendő hátrányokban	347 frt 45 kr.
<u>Összesen . . . . .</u>	<u>9054 frt 20 kr.</u>
Mint hogy pedig az előző számban	8948 frt 44 kr
alaptőke állapított meg, tultőkésítés	105 frt 76 kr, mely
összeg a tartaléktőkénél mutatkozandó pénztári maradványból lesz leirandó.	
B) Tartaléktőke kötvényen	6498 frt 6 kr.
Évi járadék hátrányokban	735 frt 90 kr.
<u>Összesen . . . . .</u>	<u>7233 frt 96 kr</u>
lenne pedig az előző számban megállapított tartalék-	
tőke összege	7365 frt 43 kr,
melyből az elhelyezett összeg kivonatván	131 frt 47 kr pénz-
tári maradvány mutatkozik.	

Ezen 131 frt 47 krból kivéve ismét az alaptőkénél tultőkésített 105 frt 76 krt, lesz a valódi pénztármaradvány 25 frt 71 kr.

4. sz. Ezen számadás alapján, a következő 1883-ik évre elkönyvelendő mérleg következőleg megállapított :

I. Vagyon állás :

a) Alaptőke vagyon	8948 frt 44 kr.
b) Tartaléktőke vagyon	7365 frt 43 kr.

Összes tevőleges vagyon 16,313 frt 87 kr.

II. Fedezet :

1) Alaptőke : a) kötvényeken	8706 frt 75 kr.
b) beveendő hátrányokban	347 frt 45 kr.
2) Tartaléktőke : a) kötvényeken	6498 frt 06 kr.
b) beveendő évijáradékhátrányokban	735 frt 90 kr.
c) pénztári maradvány	25 frt 71 kr.

Összes fedezet . . . . . 16,313 frt 87 kr.

5. sz. Az egyes bevételek és kiadások nyugtái átvizsgálatván, teljesen rendben találtattak. — Ugyszinte a lapösszegezések utánösszegezésénél hiba fel nem fedezett. Erre vonatkozólag azonban megjegyzendő, hogy az alösszegeknél több számjegyek, maga számot adó pénztárnok által még a számadás készítése alkalmával kiigazítottván : hitelesül az ezen jegyzőkönyvben foglalt számtételeknek megfelelő számjegyek tekintetnek, s egyszersmind felhivatott pénztárnok, hogy a főösszegeket betűkkel is jegyezze be.

6. sz. Az egész számadásban ekként tényleges hiba nem találtván, az elkönyvelésnél előfordult következő formahibáknak, az 1883-dik évi elkönyvelésnél kiigazítása elhatározott, nevezetesen :

a) Alaptőke főkönyv 8-dik sorszám alatt „Margitai lelkész részvény-díja 50 frt“ e jegyzőkönyv 2-dik számú határozata szerint kihagyandó.

b) Alaptőke főkönyvében 10-dik sorszám alatt a., b., c., d. jegyek után kitüntetett beveendő tartozások, az alaptőke jegyzőkönyvének fedezeti oldalán a kötvény szerint tartozók névsora után elkönyvelendők.

c) Ugyanesak főkönyv kiadási lapjáról a 13-dik sorszám alatt „alaptőke túltőkésítés 105 frt 76 kr“ mint a mely valódi kiadást nem képez, kiirandó annyival is inkább, mert e jegyzőkönyv 4-dik száma alatt látható mérlegnél azon összeg tartaléktőke pénztári maradványából leiratott.

7. sz. Ezen jegyzőkönyvben foglalt észrevételek után és határozatok alapján számot adó Kassay Ignác pénztárnokot kezelőválasztmány maga részéről az 1882-dik évi számadást illetőleg, a további felelősség alól ezennel feloldja, s egyszersmind indítványozza, az egyetemes gyámoldai közgyűlés elé leendő terjesztés végett, hogy fáradozásaiért méltó köszönet nyilvánítás után az 1882-dik évi számadás alól végfelmentés részére megadassék.

8. sz. Poklosteleki új lelkész t. Ungvári Gyulával az első évi gyámoldába fizetendő félfizetés megállapítottván.

Kölcsönös beleegyezéssel, a részvénydíj 50 frton kívül 200, azaz kétszáz o. é. forintban állapittatik meg, mit is kezelőválasztmány a közgyűlésnek elfogadás végett ajánl.

Jegyzette :
Szikszay József.

Kiss Albert,
mint kezelőválasztmányi elnök

15. sz. Esperes ur ez évi egyházkerületi képviselők választására híván fel a közgyűlést:

Képviselőkül Kassay Ignác egyházi-, és Kourád László világi-tanácsbírák választattak. Mi jegyzőkönyvi kivonatban, az illetőknek egyszersmind megbízólevélül szolgálанд.

16. sz. Felolvastatott az 188²/₃-dik évben teljesített egyházlátogatás-róli (canonica visitatio) esperesi jelentés.

Örömmel veszi tudomásul a közgyűlés ezen esperesi jelentést, s midőn az egyházlátogatásban fáradozó esperes és jegyző uraknak köszönetet szavaz, a jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktattatni határozza; mely következőleg hangzik :

Nagytiszteletű s tek. közgyűlés! Hivatalos tisztelettel jelentem : hogy egyházaink törvényszabta meglátogatását, nt. Kassay Ignác egyházmegyei jegyző ur társaságában, ez esztendőben is teljesitettem; s örömmel kell nyilvánítanom, hogy egyházainkról mind szellemi, mind anyagi tekintetben, előhaladást jelezhetek. A vallásos és erkölcsi élet, általában megnyugtató, innep- és vasárnapokon reggel majd minden egyházainkban látogattnak a templomok, de már délután legtöbb egyházainkban kevesen jelennek meg, és a kátémagyarázat csak kevés egyházban tartatik állandóan.

A vasárnap megszentelése legtöbb egyházban még most sem kielégítő, igen gyakran gyűlések, zajos multságok tartatnak. A hétköznapi istenitisztelet, — kivált a tavaszi és nyári évszakban, legtöbb egyházban nem látogattnak. A vad- és visszasházások száma 3, a törvénytelen szülöttek száma 4⁰/₁₀-ra tehető. Szertartás nélküli temetkezések nincsenek; divatozó bűnök:

káromkodás és a szeszes italokkali mértékletlen élés, — mely a polgári hatóság által igen ritkán büntetetik. Az urnapjának babonás megtartása, igen sok egyházban szokásban van. — Az iskoláztatás feltűnő javulásnak örvend; vannak egyházak, hol az iskolakötelesek mind feljárnak az iskolába; és míg a múlt évben 7 vólt kitűnő tanító, most 15 kitűnő, 17 jeles tanító van, kielégítő van 17, alig kielégítő 4, és nem kielégítő 10.

A lelkész és tanítói fizetések beadása, néhány egyház kivételével, teljesített.

A templomok, iskolák és lelkészi lakok, több egyházainkban javítottak. Vajdán templom 2500 frt, paplak 150 frt, iskola 269 frttal javítottatott. Tarcsán iskola 127, Asszonyvásárán 260 frt, Félegyházán templom 1594 frt, Diószeg : templom 300 frt, paplak 2500 frt, N.-Léta papilak 600 frt, Kakad új iskolát épít. Bagamér díszes templomát belől 2700 forintig ékesen felszerelte, Semjén papilak 600 frt, Piskólt templomát felkerítette 275 frt, Szalacs papilak 800 frt, Kécz papilak 143 frt, Bogyoszló iskola 59 frt, Margitta 900 frt, Tóti papilakot épít, Micske papilak 140 frt, iskola 100 frt, Poklostelek papilak 300 frt, iskola 50 frt.

Több egyházainkban kegyes adományok adattak : Mihályfalván Véber József 50 frt, Pap Gábor és neje 40 frt, Szatmári Gábor 1000 frt.

Az egyházkerület és egyházmegye részére, különböző szent czélokra adatni szokott pénzek, egy két egyház kivételével mind beadattak; — melyekről a legközelebbi egyházmegyei gyűlésre, részletes számadást fogok beterjeszteni.

Tisztelettel.

Kelt Ér-Mihályfalván 1883. Ápril 15.

Szöke János mk., esperes.

17. sz. Az egyházlátogatások alkalmával tapasztalt azon rendellenesség indokából, miszerént a lelkész urak nem mind elég helyesen terjesztik be az előterjesztvényeket, jegyző Kassay Ignác egy előterjesztvény mintát mutat be elfogadás és kellő számban kinyomatás végett.

A beadott előterjesztvény minta elfogadtatott és ezer példányban kinyomatása elrendeltetett.

18. sz. Felolvastatott az álmosdi egyház előjáróinak jelenlegi két tanítója ellen beadott folyamodványa, melyben panaszuknak tüzetes megvizsgálására küldöttséget kérnek kineveztetni.

A panasz tüzetes megvizsgálására küldöttékül kineveztetnek nt. Kiss Albert és t. Draveczi Béla tanácsbíró urak; véleményes jelentésök bevéartván.

19. sz. Felolvastatott az érmelléki ref. egyházmegye 1883. Január 9-kén Székelyhidon tartott rendkívüli közgyűlése 3-dik számú végzésében kiküldött bizottságnak 1-ső számú végzése, melyben az érmelléki ref. egyházmegyében foglalt egyházak 4 osztályba sorozását az egyházi törvény

187. § nyomán a következőkép javasolja eldöntetni : 1-ső osztály 1000 frton felül : Mihályfalva, Szalacs, N.-Léta. — 2-dik osztály 700—1000 frtig : Székelyhid, Asszonyvására, Diószeg, Ottomány, Bagamér, Bogyoszló, K.-Kereki, Ér-Semlyén, Kakad, H.-K.-Sz.-Imre, Álmosd, Ér-Keserü, Margitta, Félegyháza. — 3-dik osztály 500 frttól 700-ig : Piskolt, G. Petri, Ér-Olaszi, Csokaly, Albis, H.-K.-Sz.-Miklós, Széplak, Vajda, Kőbölkút, Micske, Ér-Adony, Bályok, Kóly, Ér-Taresa, Poklostelek, Tóti, Uj-Léta. — 4-dik osztály 500 frton alul : Kécz, Sz.-Jobb, F.-Ábrány, A.-Ábrány, Keresztur.

Az egyházak ezen osztályozása elfogadtatott s a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetni rendeltetett.

20. sz. Olvastatott az érmelléki ref. egyházmegye 1883. Január 9 én tartott rendkívüli közgyűlése 3-dik számú végzése által kiküldött bizottságnak 2-dik sz. a. következő betérjesztése :

„A lelkészek és s.-lelkészek kvalifikációja terjesztetvén elő : hosszas vita után határozottatott, hogy a lelkészek és s.-lelkészek előre ne minősítsenek, hanem azoknak minősítése bizassék a lelkészválasztásra kijelölő bizottságra, mely esetről esetre qualificálja a pályázókat. A más egyházmegyéből pályázók, tartoznak az ottani qualificáló bizottságtól nyert okmányukat egyéb okmányaikkal kapcsolatban bemutatni.“

Ezzel kapcsolatban olvastatott a következő „kisebbségi vélemény“ :

Tekintettel arra : hogy a lelkészek qualificációja csupán lelkészválasztás esetére szól.

Tekintettel arra : hogy az egyházak az egyházi törvény 11. §-a értelmében 4 osztályba soroztattak.

Tekintettel a törvény 186. §-sa követelményeire, melyben ki van mondva : hogy a rendes lelkészeknek pályájukon szerzett érdemeik, az egyházak gondozásában elért kitünő siker, és huzamosabb időn át hiven teljesített szolgálat : méltánylásban részesüljenek. A papjelöltek, illetve segédlelkészek tudományos képzettsége, szolgálati idejük, mint ez alatt tanúsított buzgalmuk : kellő figyelembe vétessék.

Mondja ki a közgyűlés, hogy :

1-ször. 4-dik osztályu egyházba pályázhatik minden rendes lelkész és oly segédlelkészek és lelkésztanárok, kik vizsgáikat teljesen letették s a gyakorlati lelkészet terén egy évet valamelyik egyházban töltöttek.

2-szor. 3-dik osztályu egyházba pályázhatik minden rendes lelkész, ki már valamelyik egyházban 2 évet töltött el; továbbá mindazon segédlelkészek és lelkésztanárok, kik 26-dik életévüket betöltötték, és a kik iskolai és szolgálati bizonyítványaikban jó osztályzatot nyertek s valamelyik egyházban a gyakorlati lelkészet terén 2 évig működtek.

3-szor. 2-dik osztályba pályázhatnak, mindazon rendes lelkészek, kik valamelyik egyházban mint rendes lelkészek már 4 év óta sikeresen s áldásdúsan működtek, továbbá azon segédlelkészek és lelkésztanárok, kik theologiai pályájukat jelesen végezve, külföldi egyetemokről is bizonyítványt

mutathatnak fel s az egyházi hivatalban már 4 évet töltöttek; s ezen idő alatt, tisztos papi jellemök, buzgóságukról ismeretesekké lettek.

4-szer. 1-ső osztályu egyházba pályázhatnak, mindazon rendes lelkészek, kik valamely egyházban 6 év óta sikeresen működtek, szakképzettségöknek kétségtelen jeleit adták; továbbá mindazon segédlelkészek és lelkésztanárok, kik kitünő iskolai bizonyítványaik, vagy az irodalom terén önálló munkásságuk, egyetemekről hozott bizonyítványaik folytán, s a gyakorlati lelkészet terén 6 év óta működve, azon tisztos papi jellem, szakképzettség, s buzgóságukról lettek ismeretesek.

Beadja Kassay Ignác.

Hosszas vita után a kisebbségi vélemény fogadtatott el a 3-dik és 4-dik pontban foglalt 4 év és 6 évnek 2—2 évre kiigazításával, mely jegyzőkönyv a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetni rendeltetett.

21. sz. Olvastatott ugyanezen bizottságnak 3-dik számú végzése, melyben a számvevőszék felállítására megállapított következő szabályzatot terjeszti elő:

Az érmelléki ref. egyházmegyében felállítandó számvevőszék szabályzata.

1. sz. A zsinati törvény 179. §-ának végrehajtására, ugyanazon törvény 232. és 234-dik §§-ainak megfelelőleg, az érmelléki ref. egyházmegye által „egyházmegyei számvevőszék,” szerveztetik.

2. sz. A számvevőszék tagjai, az esperes és segédgondnokon, mint társelnökökön kívül, az egyházmegyei közgyűlés által, öt évenként választandó négy ülnök és az egyházmegyei ügyvéd.

3. sz. A számvevőszék jegyzőjét, megalakulásakor, saját tagjai közül, önmaga választja.

4. sz. Az 1. szám alatt idézett §§-okban körülírt számvevőszéki jogok és köteleességek könnyebb és czélszerűbb gyakorolhatása végett, az egyházmegye következő négy csoportra osztatik fel:

1. csoport: Diószeg, Kóly, Csokaj, Bagamér, Álmosd, Kakad, Nagy-Léta, Uj-Léta.

2. csoport: Szent-jobb, Poklostelek, Micske, Tóti, Széplak, Bályok, Felső-Ábrány, Margitta, Monos-Petri, Alsó-Ábrány, Keresztúr, Albis, Ottomány.

3. csoport: H.-K.-Sz.-Miklós, Kis-Kereki, Asszonyvására, Ér-Adon, Ér-Keserű, Székelyhid, Félegyháza, Vajda, H.-K.-Imre.

4. csoport: Köbölkút, Ér-Olaszi, Bogyoszló, Kécz, Szalaes, Piskólt, Gálos Petri, Ér-Taresa, Ér-Mihályfalva, Ér-Semjén.

5. sz. Az előző számban kitüntetett mindenik csoport, egy-egy ülnök vezetése alatt áll, s az azon csoportban levő egyházak, ugy költségvetési előirányzatukat, mint a mellékelt nyugták és ellennyugtákkal igazolt, és az illető egyháztanács által már megvizsgált és elfogadott ellenjegyzett

számadásaikat a számvevőszék által meghatározandó időben, hozzá kötelezettek benyújtani.

6. sz. Az ülnök a hozzá benyújtott előirányzatot és számadást vizsgálata tárgyává teszi. Ha abban oly tételek fordulnak elő, melyeknek megbírálhatása végett, felvilágosító felelet szükségeltetnék, — kérdést intéz írásbelileg, az illető egyház előljáróságához; s a mindenkor megadni kötelezett felelet alapján, úgy a költségvetést, mint a számadást, írásba foglalt „Észrevétel“ eivel, a számvevőszéki ülés elé terjeszti (referálja).

7. sz. A számvevőszék, az előirányzatnak és számadásnak kifogásolt tételeit után- és felülvizsgálván, az „Észrevétel“-nek kellő méltatásával, mindenkor szavazatainak többségével határoz.

8. sz. A számvevőszéknek határozata, a következő egyházmegyei közgyűlésre felebbezhető. Azonban a felebbezési joggal élni kívánó köteleztetik az indokolt határozatnak írásbelileg kézbesítésétől számított 14 nap alatt, felebbezési szándokát, az esperesi hivatalnál bejelenteni.

9. sz. A számvevőszék határozata, ha az ellen a kitűzött időben felebbezés be nem jelentetett, vagy ha bejelentés ellenére, a felebbezés a következő egyházmegyei közgyűlésre be nem nyújtott: végrehajtatik.

10. sz. A számvevőszéknek és egyházmegyei közgyűlésnek egyező határozata esetén, az egyházkerület, mint harmadfoku bíróság eleibe leendő felebbezés, csakis birtokon kívül engedtetik meg, s így az, a két egyező határozatnak végrehajtását nem gátolja.

11. sz. Az előirányzat és számadásnak egyöntetű vezetésére megkívánható mintázatok meghatározása, számvevőszék jogkörébe tartozik.

12. sz. Számvevőszék működését az 1884-diki előirányzatok megállapításával kezdi; azonban jogkörébe tartozand, már a folyó 1883-dik évi számadásoknak leendő felülvizsgálata.

A beterjesztett szabályzat egész terjedelmében elfogadtatott, s a számvevőszék felállítása még ez év folytán elhatároztatott.

22. sz. Olvastatott ugyanezen bizottságnak 5-dik sz. alatt beterjesztett következő határozata:

Olvastatott az egyházi törvény 60. §. nyomán a főtiszt. egyházkerület által kiadott útasításban, az egyes egyházmegyéket illető superintendentalis költség jegyzéke, hogy t. i. az 1883-dik évtől kezdve az egyházkerületben minden lélek 1 krral lesz köteles járulni az agentialis pénztárhoz, hogy így a konventi küldöttek napi díjai s az egyetemes tanügyi bizottság költségei fedezhetők legyenek; melyből egyházmegyénkre 400 frt esik.

Ebből kifolyólag indítványoztatott: mivel az egyházmegye kiadása a tanácsbírák számára megküldendő egyházmegyei jegyzőkönyvek s más kiadványok ára fedezésével megszorodott az eddigi egyházmegyei költség ezimen minden lélek után fizetett $\frac{2}{6}$ kr emeltessék fel $\frac{3}{6}$ krra.

Az egyházkerületi költségnek 1 krra felemelése tudomásul veendő; az egyházmegyei költségnek $\frac{3}{6}$ krra felemelésére tett indítvány elfogadtatott s

végmegeerősítés végett a következő egyházmegyei közgyűlésre felterjesztetni határozottatott.

Végzés : A bizottság határozatát az egyházmegyei közgyűlés magáévá teszi s az egyházmegyei költségnek $\frac{2}{6}$ krról $\frac{3}{6}$ krajczára felemelését a beterjesztett indokból határozattá emelte.

23. sz. Az egyházmegyei jegyzői és tanácsbirói hivatalok megújítására nézve indítványoztatott, hogy más egyházmegyék példájára, — melyek szintén nem változtatták meg a tanácsbirák számát és már megújították a tanácsbirói kart, rendelné el egyházmegyénk is a szavazást.

Az indítvány helyeseltetett, s a már küszöbön lévő egyházkerületi gyűlés bevégeztével felhatalmaztatik esperes ur a 2 jegyzői és 5—5 tanácsbirói hivatal megújítása végett a szavazatok beadását, az általa kijelölendő időre elrendelni, a szokott módon, jelesül : 1 világi jegyzőre és 5 világi tanácsbiróra esperes urhoz, 1 egyházi jegyzőre és 5 egyházi tanácsbiróra egyházmegyei gondnok urhoz Álmosdra lesznek küldendőek a szavazatok. — A szavazat-levelek felbontására, s ha többség nem tűnnék ki, új szavazás elrendelésére, ugyan az a küldöttség hatalmaztatik fel, mely az esperesti és egyházmegyei gondnoki szavazatokat felbontotta.

24. sz. Esperes ur előadja, hogy Dolinai Miklós alsó-ábrányi tanítót hivatalától felfüggesztette, ki — nem véve figyelembe, hogy a főtiszt. egyházkerület 1865. augusztusi közgyűlése 85-dik számában egyházkerületünkben végkép eltiltatott tanítói hivatal viselhetésétől, és a ki a bihari egyházmegye esperesének hivatalos átírata szerint Fugyiban vallásunkból kitért egész családjával a római katholika vallásra, s abban ez évig meg is maradt — betolakodott egyházmegyénkbe, megcsalva főtiszt. püspök ur könyörülő szívét, kinek ajánlatára tétetett néhai Papp Gábor esperes által alsó-ábrányi tanítóvá; különben is a kántor-tanítóagra alkalmatlan.

Ezzel kapcsolatban olvastatott az alsó-ábrányi egyháznak, tanítója Dolinai Miklós elmozdítását, fizetése egy részének visszatartását, s más tanító állítását kérő folyamodványa.

Végre olvastatott Dolinai Miklósnak hivatalába visszahelyezését, vagy fizetése kiadatását kérő folyamodványa.

Esperes ur eljárása helyeseltetett, s Dolinai Miklós, ki mint csaló, s mint római katolikus ember tolakodott be egyházmegyénkbe, — nem állván ellent ezelőtt egy hónappal történt visszatérése egyházunkba, nem csak az alsó-ábrányi egyházban, de egész egyházmegyénkben a tanítói hivatal viselhetéstől eltiltatott, évi egész fizetése folyó év Sz.-György napig kiadandó.

25. sz. Olvastatott az érkeserüi egyház előjáróinak mind a két fi és leánytanítói ellen beadott folyamodványa, melyben, az azok vezetése alatt álló iskolákat minden birálaton alól állónak jelezvén — mit a canonica visitatio is megerősít — azoknak elbocsáthatását s más tanítók hívhatását kérelmezik.

Olvastatott az illető tanítóknak legalább 1 évig helyökön megmaradhatást kérő folyamodványuk.

Kegyelemből még egy évig megmaradhatnak hivatalukban, mely idő alatt bizonyítsák be képességöket a tanítóságra.

26. sz. Olvastatott a poklosteleki egyházigazgató kérelme, mely szerint az 1881-dik évben nyert államsegélyből akkori lelkészök Lénárt Péter 21 frt 25 krt elköltött saját szükségletére, s minthogy ezt sem visszafizetni, sem erről kötlevelet adni nem akar : kéri az egyházmegyét határozathozatalra, melynek nyomán ők rajta követelhessék.

Az egyházmegye felhatalmazza poklosteleki egyházgondnok Erős Ferenczet, hogy 21 frt 25 krt tevő összeget járadékaival együtt Lénárt Péter új-létai lelkészen megvétethesse.

27. sz. M.-Petrii előkönyörgő hivataláról lemondván :

Tudomásul vétetett, s helyébe felhatalmaztatik esperes ur alkalmilag más előkönyörgő kinevezésére.

28. sz. Olvastatott könyvtárnok Molnár János 1882-ik évről vezetett számadása megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv; melyszerint: 1882-ik évi bevétel volt: 119 frt 25 kr. Kiadás 96 frt 25 kr., pénztári maradvány 23 frt. — A kiadások okmányokkal igazoltatván, a számadás elfogadtatott azon megjegyzéssel, hogy miután a 3-dik tétel szám alatt a „Prot. Lap“ és „Zsinati Tudósító“ árába csak 12 frt 50 kr van számítva, holott azoknak ára volt 13 frt 50 kr, számadó javára maradt 1 frt.

Tudomásul vétetett s számadó könyvtárnok az 1882-ik évi számadás felelőssége alul felmentetett.

29. sz. Sárközi Gábor tóti tanító alsó-ábrányi tanítóvá, Szabó Sámuel bogyoszlói tanító poklosteleki tanítóvá

Megerősítették.

Az 1, 2, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 dik számokat jegyzette Kassay Ignác egyházi jegyző.

A 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 dik számokat jegyzette Miskólczy Mihál világi jegyző.

Mindezen számok hitelesítették.

Kiadta : **Kassay Ignác** mk., e. jegyző.

